

ת"פ 43401/12/13 - מדינת ישראל נגד ר ל

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 43401-12-13 מדינת ישראל נ' ל

לפני כבוד השופט מרדכי כדורי, סגן הנשיא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ר ל

הנאשם

גזר דין

הרקע:

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי, לפי סעיף 368ב(א) סיפא לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, ואיומים לפי סעיף 192 לחוק האמור.

על פי המפורט בהכרעת הדין, ביום 29/8/2011, בבית משפחת הנאשם בירושלים, הכינה בתו בת ה-15, ד' (להלן: "המתלוננת"), אוכל לבני המשפחה. הנאשם ביקש לקחת מאוכל, והמתלוננת השיבה לו שימתין. הנאשם צעק על המתלוננת, הכה בראשה באמצעות מלחיה, קופסת פלסטיק וצלחת, והכה מכת אגרוף בכתפה. כתוצאה מכך נגרמה למתלוננת המטומה בכתף.

בנוסף, במספר מועדים שאינם ידועים, קודם לחודש ספטמבר 2011, איים הנאשם על המתלוננת, על בתו ה' ועל אשתו שירצח אותן וש"יעשה מהן קציצות".

יצוין כי בכתב האישום נטען עוד שבמהלך האירוע מיום 29/8/2011 הגנה המתלוננת על פניה באמצעות מזלג שאחזה בידה, וכי הנאשם דחף את המזלג על פניה של המתלוננת וגרם לה שריטות. ברם, בהכרעת הדין נקבע כי עובדה זו לא הוכחה מעבר לספק סביר.

תמצית טיעוני הצדדים:

המאשימה טענה כי הנאשם פגע בבנות משפחתו בבית המגורים של המשפחה, ובכך הפך את המקום המוגן והבטוח למקום של אלימות, פחד וכאב. בנוסף, הוא ביזה את בנות משפחתו והשפיל אותן.

לעמדתה של המאשימה, האלימות בה נקט הנאשם אינה מצויה ברף הנמוך, שכן הוא לא עשה שימוש בידיו בלבד, אלא גם באביזרי מטבח שונים כמפורט בהכרעת הדין.

לטענת המאשימה, מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שביצע הנאשם נע בין מספר חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבודות שירות, לבין שנת מאסר בפועל.

אשר לעונש המתאים לנאשם טענה המאשימה כי זה מצוי ברף התחתון של המתחם לו טענה. לעמדתה, יש לזקוף לזכותו של הנאשם את העובדה שהוא נעדר עבר פלילי. אולם יש לזקוף לחובתו את הימנעותו מליטול אחריות על עבירת התקיפה, צמצום אחריותו לעבירת האיומים ובחירתו לנהל הוכחות ולהעיד את בנותיו. לטעמה, בשל האמור יש להטיל עליו עונש של מאסר בעבודות שירות, ככל שיימצא מתאים, ומאסר על תנאי. המאשימה הדגישה את עמדתה כי בהעדר הליך טיפולי משמעותי המלצת שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש של מאסר על תנאי וקנס סמלי אינה ראויה. עוד הבהירה המאשימה כי היא נמנעת מלבקש פיצוי לנפגע העבירה בשל כך שבנותיו אינן בקשר עמו.

ההגנה טענה כי לא זו בלבד שיש לגזור על הנאשם עונש ברף הנמוך של המתחם, אלא שיש מקום לסטות ממתחם העונש לקולה. לעמדתה, העובדה שהנאשם בחר לנהל הוכחות בשל האמת שלו לא יכולה לעמוד לו לרועץ.

ההגנה ציינה כי התסקיר שערך שירות המבחן, מפרט ומתאר באופן כנה את נסיבות ביצוע העבירה ואת הנסיבות האינדיבידואליות של הנאשם, וטענה כי יש לאמץ את המלצתו.

הסנגור הדגיש כי חלפו שש שנים מאז ביצוע העבירות, במהלכן לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים. לדבריו, הנאשם בן 67, סובל מבעיות כלכליות ורפואיות לא קלות ומדיכאונות, הוא איבד קשר עם משפחתו ושתי בנותיו ועולמו חרב עליו. לטעמו, מדובר באירוע אחד שהסלים, שאינו חמור במיוחד ואין סיכוי שיחזור על עצמו. לפיכך, האינטרס הציבורי יבוא על סיפוקו בהטלת מאסר על תנאי בלבד. להערכת הסנגור, ספק רב אם הנאשם יתאים לביצוע עבודות שירות. משכך, משמעות עמדתה העונשית של המאשימה הינה עונש של מאסר בפועל, שאינו מתאים בנסיבות העניין.

הנאשם הביע חרטה, ביקש סליחה ומחילה, וטען כי יתכן שביצע את המעשים עקב מצבו הבריאותי הרעוע, ובכל אופן לא התכוון להרע לבני משפחתו.

תסקיר שירות המבחן:

שירות המבחן פירט בתסקירו את הרקע של הנאשם ואת נסיבותיו האישיות, המשפחתיות, הכלכליות והרפואיות. בין היתר ציין שירות המבחן כי הנאשם סובל ממספר בעיות רפואיות לא פשוטות, המשפיעות על יכולתו לנהל חיי שגרה תקינים והמאלצות אותו להתמודד עם השלכותיהן באופן יומיומי.

הנאשם המשיך והכחיש לפני קצינת המבחן כי תקף את ד', אך נטל אחריות על האיומים שהפנה כלפי אשתו ובנותיו. עם

זאת, הוא צמצם את השפעת איומיו, וייחס אותם לבעיות התנהגות ומשמעת של בנותיו, ולחוסר כבוד שהפגינו כלפיו, תוך שהוא רואה עצמו קורבן של אשתו ובנותיו. כיום, ציין שירות המבחן, הנאשם אינו נשוי עוד לאשתו דאז, ואינו מצוי בקשר עם בנותיו, למעט קשר לסירוגין עם אחת מהן.

שרות המבחן פירט עוד כי הנאשם כבן 66, אין לו הרשעות קודמות, הוא בעל יכולות וכישורים, מבטא רצון למצות את יכולותיו, פנה לאנשי מקצוע על מנת לבחון את התנהלותו ולשקם את יחסיו עם משפחתו, ילדיו בעלי משמעות עבורו והוא מבטא רצון לשקם את יחסיו עמם.

יחד עם זאת, הנאשם נוהג באימפולסיביות, מבטא תוקפנות, מתקשה לראות צרכים וחוויות רגשיות של האחר, נוטה להשליך אחריות כלפי חוץ ולמזער ולטשטש קשיים.

שירות המבחן מצא כי קיימת מודעות מסוימת אצל הנאשם לצורך בשינוי התנהלותו. אולם, ייאשו ממצבו וקשייו בהתבוננות פנימית מקשים על שינוי בפועל. לפיכך, ולנוכח יחסו לעבירות שביצע, מצא שירות המבחן כי הנאשם אינו מתאים לקשר טיפולי.

בשורה התחתונה, נוכח הזמן הארוך שעבר ממועד ביצוע העבירה, במהלכו הנאשם לא ביצע עבירות נוספות, החרטה שהביע, קבלת אחריות באופן חלקי על ידו, ובהתחשב במצבו הרפואי המורכב ובמצבו הכלכלי הקשה, המליץ שירות המבחן להטיל עליו עונש של מאסר על תנאי וקנס סמלי.

דין ומסקנות

מעשי אלימות בכלל גורמים לפגיעה באוטונומיה של קורבן העבירה, בתחושת הביטחון שלו ובכבודו. כאשר מדובר באלימות פיזית, פוגע מעשה העבירה גם בגופו, בריאותו ושלמות גופו של הקורבן. למעשי האלימות במשפחה מתווספים גם פגיעה במסגרת המשפחתית ובתחושת הביטחון של כלל בני המשפחה בתוך אותה מסגרת. ילדים בכלל, וקטינים בפרט, שמים את מבטחם בהוריהם, כאשר משפחתם משמשת להם מסגרת מגנה ותומכת. תקיפתו של ילד, במיוחד קטין, על ידי מי מהוריו, מערערת את יציבותה של המסגרת האמורה, ואת מבטחו ובטחונו של הילד באותה מסגרת.

טענת הנאשם כי נקט אלימות בשל בעיות התנהגות ומשמעת של בנותיו ובשל חוסר כבוד שהפגינו כלפיו, אינה ממתנת מעוצמת הפגיעה בערכים חברתיים האמורים. כפי שקבע בית המשפט העליון:

"...ענישה גופנית כלפי ילדים, או השפלתם וביזוי כבודם כשיטת חינוך מצד הוריהם, פסולה היא מכול וכול, והיא שריד לתפיסה חברתית-חינוכית שאבד עליה כלת. הילד אינו רכוש הורה; אסור כי ישמש שק אגרוף, שבו יכול ההורה לחבוט כרצונו, כך גם כאשר ההורה מאמין בתום-לב שמפעיל הוא את חובתו וזכותו לחינוך ילדו. הילד תלוי בהורה, זקוק לאהבתו, להגנתו ולמגעו הרך. הפעלת ענישה הגורמת לכאב ולהשפלה אינה

תורמת לאישיותו של הילד ולחינוכו, אלא פוגעת היא בזכויותיו כאדם. היא פוגעת בגופו, ברגשותיו, בכבודו ובהתפתחותו התקינה. היא מרחיקה אותנו משאיפתנו לחברה נקייה מאלומות. אשר-על-כן, נדע כי שימוש מצד הורים בעונשים גופניים או באמצעים המבזים ומשפילים את הילד כשיטת חינוך, הינו אסור בחברתנו כיום.
(ע"פ 4596/98 פלוגית נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 145, 185)

מעשה של איומים פוגע בשלוות נפשו, ביטחונו וחירות פעולתו של הפרט. הוא מסכן את חירות פעולתו של הפרט שכן פעמים רבות האיום כרוך גם בצפייה להתנהגות מסוימת מצד המאויים שהמאיים מבקש להשיג באמצעות השמעת האיום (רע"פ 2038/04 לם נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(4) 96, 105).

הנאשם, אשר הכה את המתלוננת בראשה ובכתפה, איים על אשתו ובנותיו כי ירצח אותן ו"יעשה מהן קציצות", פגע בערכים המוגנים האמורים פגיעה שאינה מבוטלת.

כעולה מהכרעת הדין, הנאשם ביצע את עבירת התקיפה שלא לאחר תכנון מראש, אלא באופן ספונטני, לאור סירובה של המתלוננת לאפשר לו לקחת לעצמו נתח מהאוכל שבשלה. משלא פורטו נסיבות השמעת דברי האיום, יש להניח לטובתו של הנאשם שגם אלו נאמרו שלא לאחר תכנון מראש.

הנזק אשר עלול היה להיגרם מביצוע העבירות הינו חמור וממשי. הכאת המתלוננת, במיוחד בראשה, עלולה היתה לגרום לה לפגיעה קשה ולחבלת גוף של ממש, ובנוסף לפגיעה נפשית ולתחושת השפלה וביזוי. הנזק שנגרם למתלוננת בפועל, כמתואר לעיל, נמוך מהנזק שעלול היה להיגרם, אך אינו נזק של מה בכך.

לאור כל האמור סבורני כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שביצע הנאשם נע בין ענישה מוחשית, שאינה מחייבת מאסר מאחורי סורג ובריח, לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

לשם קביעת העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם העונש ההולם האמור יש להביא בחשבון, לטובתו, את הנזק שיגרם לו, מטבע הדברים, כתוצאה מהרשעתו והעונש שיטול עליו. עוד יש להתחשב בנסיבות האישיות הקשות, גירושיו מאשתו דאז לאחר האירוע, הנתק שנוצר בינו לבין בנותיו בשל העבירות שביצע, מצבו הרפואי המורכב, עברו הפלילי הנקי ופרק הזמן הארוך מאוד שחלף מאז ביצוע העבירות, במהלך הנאשם לא היה מעורב בפלילים.

לחובתו של הנאשם עומדים הימנעותו מליטול אחריות על מעשיו וראייתו את עצמו כקורבן. כפירתו של הנאשם באשמה וניהול משפט על ידו לא יזקפו לחובתו. אולם, הוא אינו זכאי להקלה בעונש לה היה זכאי אם היה מייתר את הצורך בהעדתו של בנות משפחתו, ובמיוחד של בנותיו, שמצאו עצמן במהלך עדותן במבוכה קשה וחוסר נוחות של ממש.

נראה לי אפוא כי העונש המתאים לנאשם מצוי בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם. המלצת שירות המבחן,

שעיקרה ענישה מותנית, חורגת חריגה של ממש ממתחם העונש ההולם, אינה מביאה לידי ביטוי ראוי את שיקולי הענישה הרלבנטיים, ולא ניתן לאמצה.

לאור כל האמור סברתי להטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, לתקופה שאינה ממושכת מאוד. אולם, על פי המפורט בחוות דעתו של הממונה על עבודות שירות, מצבו הרפואי של הנאשם אינו מאפשר את שיבוצו בעבודות שירות, והנאשם אינו מסכים לרצותם בתנאים שקבע הממונה. משכך, אין מנוס מלהטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל. ברם, משך המאסר יביא לידי ביטוי ראוי את הנסיבות הנ"ל לקולה.

אני דן אפוא את הנאשם לעונשים הבאים:

1. מאסר בפועל למשך 21 יום. הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר ניצן ברמלה ביום 16/7/2017 עד לשעה 9:30.

2. מאסר למשך 4 חודשים וזאת על תנאי למשך שנתיים, אם יעבור עבירה של אלימות כלפי גוף.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ג' תמוז תשע"ז, 27 יוני 2017.